Europeiska unionens officiella tidning

SV
C-serien

C/2025/6325

3.12.2025

Yttrande från Europeiska regionkommittén Europeisk försvarsberedskap 2030

(C/2025/6325)

Föredragande:	Ricardo RIO (PT–EPP), ordförande, kommunstyrelsen, Braga, Portugal
Referensdokument:	Gemensam vitbok om europeisk försvarsberedskap 2030 JOIN(2025) 120 final Förslag till rådets förordning om inrättande av instrumentet säkerhetsaktion för Europa (Safe) COM(2025) 122 final Meddelandet ”Skapa utrymme för ökade försvarsutgifter inom stabilitets- och tillväxtpakten” C(2025) 2000 final Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153, (EU) 2023/1525 och (EU) 2024/795 vad gäller incitament till försvarsrelaterade investeringar i EU:s budget för genomförande av ReArm Europe COM(2025) 188 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

COM(2025) 122 final

Förslag till rådets förordning om inrättande av instrumentet säkerhetsaktion för Europa (Safe)

Ändringsrekommendation 1

Skäl 19

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
I syfte att säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter från den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och snabba upp dess anpassning till strukturella förändringar och därmed effektivisera det ekonomiska stöd som beviljas är det viktigt att fastställa minimivillkor för det värde som genereras inom unionen. Därför bör avtalen om gemensam upphandling innehålla ett krav på att kostnaderna för komponenter med ursprung i unionen***, Eftastater i EES*** eller Ukraina inte får understiga ***65*** % av de uppskattade kostnaderna för slutprodukten.	I syfte att säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter från den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen och snabba upp dess anpassning till strukturella förändringar och därmed effektivisera det ekonomiska stöd som beviljas är det viktigt att fastställa minimivillkor för det värde som genereras inom unionen. Därför bör avtalen om gemensam upphandling innehålla ett krav på att kostnaderna för komponenter med ursprung i unionen eller Ukraina inte får understiga ***70*** % av de uppskattade kostnaderna för slutprodukten.

Motivering

Syftet med denna förordning är att stärka den europeiska försvarsindustrin och även hjälpa till att stödja Ukraina. I detta sammanhang bör endast EU:s medlemsstater och Ukraina beaktas vid beräkningen av det europeiska värdet av ett gemensamt upphandlingskontrakt.

Ändringsrekommendation 2

Skäl 22

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstater som önskar få ekonomiskt stöd inom ramen för Safe-instrumentet bör lämna in en begäran till kommissionen tillsammans med en investeringsplan för europeisk försvarsindustri. För att underlätta utarbetandet av planerna bör kommissionen och medlemsstaterna delta i utbyten i syfte att identifiera en preliminär fördelning av lånebeloppen. Kommissionen bör bedöma alla begäranden som medlemsstaterna lämnar in. När kommissionen bedömer de nationella planerna bör den anlita sakkunskap från Europeiska försvarsbyrån eller EU:s militära stab, när så är lämpligt. Kommissionen bör fördela lånebeloppen mellan de berörda medlemsstaterna genom att tillämpa principerna om likabehandling, solidaritet, proportionalitet och insyn, särskilt om summan av de begärda lånebeloppen överstiger det totala maximala belopp som är tillgängligt inom ramen för Safe-instrumentet. ***Lånen bör fördelas mellan de medlemsstater som ansöker i enlighet med principerna om likabehandling, solidaritet, proportionalitet och insyn.*** Investeringsplanerna för europeisk försvarsindustri bör innehålla en beskrivning av åtgärder för att stärka den europeiska försvarsindustriella sektorns motståndskraft, särskilt genom att underlätta tillträdet till försvarsmarknaden för små och medelstora företag, midcap-företag och nya försvarsaktörer.	Medlemsstater som önskar få ekonomiskt stöd inom ramen för Safe-instrumentet bör lämna in en begäran till kommissionen tillsammans med en investeringsplan för europeisk försvarsindustri. För att underlätta utarbetandet av planerna bör kommissionen och medlemsstaterna delta i utbyten i syfte att identifiera en preliminär fördelning av lånebeloppen. Kommissionen bör bedöma alla begäranden som medlemsstaterna lämnar in. När kommissionen bedömer de nationella planerna bör den anlita sakkunskap från Europeiska försvarsbyrån eller EU:s militära stab, när så är lämpligt. Kommissionen bör fördela lånebeloppen mellan de berörda medlemsstaterna genom att tillämpa principerna om likabehandling, solidaritet, proportionalitet och insyn, särskilt om summan av de begärda lånebeloppen överstiger det totala maximala belopp som är tillgängligt inom ramen för Safe-instrumentet. Investeringsplanerna för europeisk försvarsindustri bör innehålla en beskrivning av åtgärder för att stärka den europeiska försvarsindustriella sektorns motståndskraft, särskilt genom att underlätta tillträdet till försvarsmarknaden för små och medelstora företag, midcap-företag och nya försvarsaktörer. ***För att säkerställa inkluderingen av små och medelstora företag och spridningen av medel avsedda för industriella ekosystem inom den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen bör man inom ramen för Safe-instrumentet prioritera projekt som omfattar minst två små och medelstora företag från medlemsstaterna.***

Motivering

Överflödig text har tagits bort.

Ändringsrekommendation 3

Skäl 25

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Gemensamma upphandlingar bör omfatta minst två deltagande länder som är medlemsstater***, Eftastater i EES eller Ukraina, varav minst ett land bör vara en medlemsstat som får lånestöd inom ramen för Safe-instrumentet***. Dessutom bör anslutningsländer, andra kandidatländer och potentiella kandidatländer samt andra tredjeländer med vilka unionen har ingått ett säkerhets- och försvarspartnerskap (icke-bindande instrument) tillåtas att delta i gemensamma upphandlingar med en medlemsstat som får ekonomiskt stöd inom ramen för Safe-instrumentet. ***Eftastater i EES och Ukraina har inkluderats bland de länder som får utgöra det minsta antal som krävs för en gemensam upphandling med anledning av dessa länders nära partnerskap med unionen inom***	Gemensamma upphandlingar bör omfatta minst två deltagande länder som är medlemsstater. Dessutom bör ***Eftastaterna i EES, Ukraina*** anslutningsländer, andra kandidatländer och potentiella kandidatländer samt andra tredjeländer med vilka unionen har ingått ett säkerhets- och försvarspartnerskap (icke-bindande instrument) tillåtas att delta i gemensamma upphandlingar med en medlemsstat som får ekonomiskt stöd inom ramen för Safe-instrumentet. Medlemsstaterna uppmuntras också att ytterligare stödja Ukraina med den utrustning som upphandlas med ekonomiskt stöd från Safe-instrumentet.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
industriell försvarsproduktion och av det faktum att Ukraina är direkt utsatt för Rysslands pågående anfallskrig. Medlemsstaterna uppmuntras också att ytterligare stödja Ukraina med den utrustning som upphandlas med ekonomiskt stöd från Safe-instrumentet. ***Dessa tredjeländers deltagande i gemensam upphandling för den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i Ukraina eller Eftastaterna i EES bör stärka den aggregering av efterfrågan som krävs för att uppnå en förstärkning av den industriella kapaciteten och stödja interoperabiliteten mellan de system och produkter som används av unionens närmaste partner på det berörda området, samtidigt som de medlemsstater som deltar i dessa upphandlingar potentiellt kan få bättre priser.***	

Motivering

Syftet med detta EU-instrument är att säkerställa EU:s försvarsberedskap senast 2030 genom att stärka EU:s försvarsleveranskedja. Syftet är att ge incitament till gemensam EU-upphandling på försvarsområdet. För att detta ska vara meningsfullt bör minst två EU-medlemsstater delta, inte en. EU-dimensionen bör vara tydlig.

Ändringsrekommendation 4

Skäl 27

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
I detta syfte bör kontrakttilldelning på grundval av gemensamma upphandlingar som omfattar minst ***en medlemsstat*** som får ekonomiskt stöd inom ramen för Safe-instrumentet underlättas. De medlemsstater som genomför gemensamma upphandlingar med användning av stödet inom ramen för Safe-instrumentet bör därför bedömas befinna sig i brådska till följd av en kris, vilket motiverar användning av ett förhandlat förfarande utan offentliggörande av ett meddelande om upphandling i enlighet med direktiv 2009/81/EG. I syfte att skydda säkerhetsintressena för de medlemsstater som deltar i gemensamma upphandlingar som får stöd av Safe-instrumentet är det dessutom nödvändigt att föreskriva en möjlighet att öppna upp ett befintligt ramavtal eller kontrakt för upphandlande myndigheter i medlemsstater som ursprungligen inte var parter i det avtalet, trots att avtalet inte ursprungligen föreskrivit en sådan möjlighet, under förutsättning att det företag som ingått ramavtalet först ger sitt samtycke.	I detta syfte bör kontrakttilldelning på grundval av gemensamma upphandlingar som omfattar minst ***två medlemsstater*** som får ekonomiskt stöd inom ramen för Safe-instrumentet underlättas. De medlemsstater som genomför gemensamma upphandlingar med användning av stödet inom ramen för Safe-instrumentet bör därför bedömas befinna sig i brådska till följd av en kris, vilket motiverar användning av ett förhandlat förfarande utan offentliggörande av ett meddelande om upphandling i enlighet med direktiv 2009/81/EG. I syfte att skydda säkerhetsintressena för de medlemsstater som deltar i gemensamma upphandlingar som får stöd av Safe-instrumentet är det dessutom nödvändigt att föreskriva en möjlighet att öppna upp ett befintligt ramavtal eller kontrakt för upphandlande myndigheter i medlemsstater som ursprungligen inte var parter i det avtalet, trots att avtalet inte ursprungligen föreskrivit en sådan möjlighet, under förutsättning att det företag som ingått ramavtalet först ger sitt samtycke.

Motivering

Se tidigare resonemang.

Ändringsrekommendation 5

Artikel 2.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
gemensam upphandling: upphandling av försvarsprodukter eller andra produkter för försvarsändamål och de kontrakt som följer av detta, som genomförs av minst en medlemsstat som får ekonomiskt stöd inom ramen för detta instrument samt ytterligare en medlemsstat ***eller en medlem av Europeiska frihandelssammanslutningen som är medlem i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (Eftastater i EES) eller Ukraina***. Dessutom får den gemensamma upphandlingen inkludera anslutningsländer, kandidatländer och potentiella kandidatländer samt andra tredjeländer med vilka unionen har ingått ett säkerhets- och försvarspartnerskap (icke-bindande instrument).	gemensam upphandling: upphandling av försvarsprodukter eller andra produkter för försvarsändamål och de kontrakt som följer av detta, som genomförs av minst en medlemsstat som får ekonomiskt stöd inom ramen för detta instrument samt ytterligare en medlemsstat. Dessutom får den gemensamma upphandlingen inkludera ***medlemmar av Europeiska frihandelssammanslutningen som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (Eftastater i EES) eller Ukraina,*** anslutningsländer, kandidatländer och potentiella kandidatländer samt andra tredjeländer med vilka unionen har ingått ett säkerhets- och försvarspartnerskap (icke-bindande instrument).

Motivering

Gemensam upphandling bör omfatta minst två EU-medlemsstater för att ge ett europeiskt mervärde och dra nytta av dessa EU-lån.

Ändringsrekommendation 6

Artikel 4.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Genom undantag från punkt 1 får upphandlingar som genomförs av en medlemsstat vara stödberättigade inom ramen för Safe-instrumentet under 12 månader efter förordningens ikraftträdande. Om en medlemsstat inkluderar en sådan upphandling i den plan som avses i artikel 7.2 ska den aktivt vidta alla nödvändiga åtgärder för att utvidga det aktuella kontraktet till förmån för minst ytterligare en medlemsstat, en Eftastat i EES eller Ukraina, samt eventuella intresserade anslutningsländer, kandidatländer, potentiella kandidatländer eller andra tredjeländer med vilka unionen har ingått ett säkerhets- och försvarspartnerskap. De villkor för stödberättigande som fastställs i artikel 16.2–16.12 ska gälla i tillämpliga delar.	

Motivering

Se tidigare resonemang.

Ändringsrekommendation 7

Artikel 8.4

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
När kommissionen antar ett genomförandebeslut enligt punkt 2 ska den beakta den begärande medlemsstatens befintliga och förväntade ekonomiska behov samt de begäranden om ekonomiskt stöd enligt denna förordning som andra medlemsstater redan har lämnat in eller planerar att lämna in och samtidigt tillämpa principerna om likabehandling, solidaritet, proportionalitet och insyn.	

Ändringsrekommendation 8

Artiklarna 16,7 och 8

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Den infrastruktur och de anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör de leverantörer och underleverantörer som deltar i den gemensamma upphandlingen och som används för den gemensamma upphandlingen ska vara belägna på territorium som tillhör en medlemsstat***, en Eftastat i EES*** eller Ukraina. Om de leverantörer eller underleverantörer som deltar i den gemensamma upphandlingen inte har några lättillgängliga alternativ eller relevant infrastruktur och relevanta anläggningar, tillgångar och resurser på territorium som tillhör en medlemsstat, ***en Eftastat i EES*** eller Ukraina får de använda infrastruktur, anläggningar, tillgångar och resurser som är belägna eller förvaras utanför dessa territorier, under förutsättning att sådan användning inte strider mot unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen.	Den infrastruktur och de anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör de leverantörer och underleverantörer som deltar i den gemensamma upphandlingen och som används för den gemensamma upphandlingen ska vara belägna på territorium som tillhör en medlemsstat eller Ukraina. Om de leverantörer eller underleverantörer som deltar i den gemensamma upphandlingen inte har några lättillgängliga alternativ eller relevant infrastruktur och relevanta anläggningar, tillgångar och resurser på territorium som tillhör en medlemsstat eller Ukraina får de använda infrastruktur, anläggningar, tillgångar och resurser som är belägna eller förvaras utanför dessa territorier, under förutsättning att sådan användning inte strider mot unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen.
Kostnaden för komponenter med ursprung i unionen, ***Eftastater i EES*** eller Ukraina får inte understiga ***65*** % av den uppskattade kostnaden för slutprodukten. Ingen komponent får komma från ett annat tredjeland som strider mot unionens eller medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen.	Kostnaden för komponenter med ursprung i unionen eller Ukraina får inte understiga ***70*** % av den uppskattade kostnaden för slutprodukten. Ingen komponent får komma från ett annat tredjeland som strider mot unionens eller medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen.

Motivering

Safe-instrumentet bör först och främst bidra till att stärka EU:s försvarsförsörjningskedja och hjälpa Ukraina, inte till att finansiera försvarsindustrin utanför EU.

Ändringsrekommendation 9

Ny artikel – Artikel 18

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	Uteslutningskriterier ***Uteslutning från ansökningsförfarandet ska ske för länder som inte respekterar EU:s rättsstatsprincip – medlemsstater för vilka ett förfarande enligt artikel 7 i EU-fördraget har inletts och länder utanför EU, inbegripet kandidatländer och potentiella kandidater som*** ***— inte respekterar EU:s grundläggande värden gällande rättsstatsprincipen, de grundläggande rättigheterna och demokrati, inbegripet lokal demokrati,*** ***— enbart i låg grad har anpassat sig till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik,*** ***— inte upprätthåller goda grannförbindelser med EU:s medlemsstater,*** ***— systematiskt avstår från att efterleva domar från den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.*** ***För kandidatländer och potentiella kandidatländer ger Europeiska kommissionens årliga rapporter om utvidgningen och rättsstatsprincipen goda insikter om läget i dessa frågor.***

Motivering

EU:s budget bör inte stödja försvarsindustrin i länder som inte respekterar EU:s rättsstatsprincip och mänskliga rättigheter och frihet eftersom dessa länder i framtiden skulle kunna utgöra ett hot mot EU:s säkerhet.

COM(2025) 188 final

(Förslag till förordning vad gäller incitament till försvarsrelaterade investeringar i EU:s budget)

Ändringsrekommendation 10

Skäl 13

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1525 om stöd till ammunitionstillverkning 8 antogs i syfte att med ekonomiskt stöd skyndsamt stärka reaktionsförmågan och kapaciteten hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen för att säkerställa tillgång i god tid till och leveranser av mark/mark- och artilleriammunition samt robotar. Frivilliga överföringar av medel som tilldelats medlemsstaterna genom delad förvaltning till förordningen om stöd för ammunitionstillverkning (Asap) samt ytterligare frivilliga bidrag från medlemsstaterna eller andra relevanta aktörer bör bidra till att expandera unionens	

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
tillverkningskapacitet efter den 30 juni 2025. Förordning (EU) 2023/1525 bör därför ändras för att införa en sådan möjlighet. Eftersom den förordningen har visat sig användbar för att utveckla ny produktionskapacitet för krut/drivmedel, sprängämnen, granater, provningskapacitet och robotar i hela unionen är det lämpligt att säkerställa att dess tillämpning förlängs till och med den 31 december 2026.	

Motivering

Användningen av sammanhållningspolitiska medel för ammunitionstillverkning är fortfarande kontroversiell och ligger inte i linje med ReK:s ståndpunkt i RESOL-VII/006.

Ändringsrekommendation 11

Nytt skäl 15

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	Stöd till försvarsindustrin är möjligt inom ramen för sammanhållningspolitiken, förutsatt att den är anpassad till dess centrala uppdrag för socioekonomisk och territoriell utveckling och överensstämmer med dess övergripande mål, som föreskrivs i EUF-fördraget, att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna.

II. **POLITISKA REKOMMENDATIONER**

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén (ReK) stöder kommissionens insatser för att säkerställa EU:s försvarsberedskap senast 2030 genom förbättrade europeiska försvarsleveranskedjor, ökade investeringar i medlemsstaterna och gemensam upphandling för att främja interoperabilitet och stordriftsfördelar, samtidigt som man uppmanar till samarbete med medlemsstaterna för att undanröja rättsliga hinder inom EU, såsom licenser och certifiering, för att skapa en mer integrerad försvarsmarknad och stödja ledande industriföretag, framför allt små och medelstora företag och i synnerhet mindre men ytterst högpresterande och smarta nischföretag.

2. Vi välkomnar i detta sammanhang offentliggörandet av omnibuspaketet om försvarsberedskap, vars syfte är att undanröja flaskhalsar i lagstiftningen, och efterlyser att paketet antas snabbt för att främja skapandet av en inre försvarsmarknad i EU. Processerna behöver förenklas betydligt och regelbördor och administrativa bördor avskaffas inom olika sektorer för att påskynda uppbyggnaden av den europeiska försvarsindustrin, även med beaktande av särdragen hos små och medelstora företag.

3. Kommittén erinrar om att den har inrättat en arbetsgrupp om försvar, och uppmuntrar andra institutioner att samarbeta med arbetsgruppen samtidigt som man mer allmänt betonar vikten av samarbete och alliansbyggande, inbegripet och i synnerhet med det europeiska nätverket av regioner med försvarsanknytning (European Network of Defence-related Regions).

4. Vi stöder en stark försvarsbudget för EU baserad på ytterligare resurser, tillsammans med en integrerad försvarsmarknad och bättre samordning av nationella beslut. Vi noterar att sammanhållningspolitiken kan stödja försvarsindustrin om den bidrar till att skapa regionala arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt i linje med politikområdets huvudsakliga mål, och efterlyser ytterligare förstärkning av synergierna mellan sammanhållningspolitiken och försvarsmålen.

5. Kommittén betonar dock att möjligheten att överföra sammanhållningspolitiska medel, även om det görs frivilligt, för att öka produktionskapaciteten för ammunitionstillverkning inom ramen för akten till stöd för ammunitionstillverkning inte bör övervägas, eftersom det skulle kunna leda till enorma skillnader i de medel som finns tillgängliga för sammanhållningspolitiken och innebära att förvaltande myndigheter och stödmottagare inte har de resurser som krävs för att uppfylla sina långsiktiga åtaganden och mål.

6. När en stark försvarsmarknad i EU byggs upp är det absolut nödvändigt att bevara den regionala sammanhållningen och den lokala stabiliteten i de territorier som hyser ledande nationella försvarsindustrier och regionala kluster.

7. Kommittén efterlyser att EU:s försvarsinsatser utformas för att komplettera och stärka Natos strukturer och kapacitet och därigenom förbättra den övergripande samstämmigheten och interoperabiliteten inför föränderliga säkerhetshot, samtidigt som man undviker att Natos funktioner och strukturer dupliceras.

8. Vi insisterar på att det finns ett behov av att stärka våra nuvarande försvarsindustritillgångar, särskilt våra befintliga regionala kluster, och att blåsa nytt liv i regionala kluster vid våra gränser, i linje med de prioriteringar och kapacitetsbrister som anges i den gemensamma vitboken om europeisk försvarsberedskap 2030.

9. ReK framhåller regionernas viktiga roll i att skapa regionala försvars- och försvarsrelaterade kluster och på så sätt koppla samman lokala och regionala myndigheter och lämpliga intressenter med nationella och europeiska myndigheter, särskilt när det gäller prioriteringar, framtida behov och utmaningar.

10. Det är viktigt att utvidga EU:s försvarsindustriella ekosystem, med särskilt fokus på små och medelstora företag och nystartade företag, och att stödja deras specialisering för att säkerställa de europeiska försvarsleveranskedjornas konkurrenskraft. ReK påminner i detta avseende om den viktiga roll som regioner och kommuner kan spela för att hjälpa företag att utveckla sin teknik, sin internationalisering och sitt marknadstillträde samt för att främja samarbete mellan EU:s regioner och skapa kunskaps- och kompetenssynergier.

11. Kommittén anser att särskild uppmärksamhet bör ägnas åt de yttre gränsregionerna och stöder att initiativ utvidgas – såsom en östgränsskköld – som skyddar EU:s gränser. Vi efterlyser även att lokala och regionala myndigheter i de gränsregioner som riskerar att utsättas för angrepp får särskilt stöd, inbegripet i synnerhet särskilda finansieringsinstrument, för att höja sin beredskap och anpassa sin socioekonomiska infrastruktur och politik.

12. De lokala och regionala myndigheterna har en nyckelroll när det gäller att stärka den civila beredskapen och öka EU:s motståndskraft mot hybridhot. Utländsk informationsmanipulering och inblandning, cyberattacker och ekonomiska påtryckningar är exempel på utmaningar som lokala och regionala myndigheter, särskilt de vid EU:s östra gräns, för närvarande står inför. Eftersom de befinner sig nära den lokala befolkningen är de viktiga aktörer bland annat när det gäller att motverka desinformation eller utbilda allmänheten om civilskydd och civilförsvar. ReK betonar därför vikten av att även involvera den regionala nivån i utarbetandet av nationella planer för civilförsvar.

13. Kommittén påpekar att det är viktigt att stödja teknik med dubbla användningsområden inom försvarsinvesteringar, för att stärka försvarsindustrin, skapa spridningseffekter för civila sektorer, främja samarbete mellan den offentliga sektorn, teknikföretag och forskningscentrum, fullt ut dra nytta av nystartade företags omvälvande utveckling och möjliggöra innovation i regioner utan traditionella försvarsindustrier. Det är även viktigt att regionerna utbyter god praxis när det gäller den kombinerade användningen av olika sammanhållningspolitiska verktyg för teknik med dubbla användningsområden, i syfte att främja socioekonomisk och territoriell utveckling.

Om säkerhetsaktion för Europa (Safe)

14. ReK menar att de 150 miljarder euro i lån som EU:s budget möjliggör för att stärka EU:s försvarsindustri först och främst måste gynna EU:s medlemsstater och Ukraina, och att detta finansiella EU-verktyg måste omfatta minst två medlemsstater.

15. För att respektera andan i Safe och slutmålet för EU:s försvarsberedskapspaket att mobilisera upp till 800 miljarder euro för EU:s försvar begär vi dessutom att europeiska företag får en mer framträdande roll i Safe-kriterierna, med ett krav på att minst 70 % av kostnaden för komponenter som ingår i den slutliga slutprodukten har ursprung i EU och att den myndighet som står för utformningen ligger i EU.

16. Vi vill även att infrastruktur, anläggningar och resurser från entreprenörer och underleverantörer ska vara belägna i EU eller Ukraina och att andra platser endast ska övervägas efter att kommissionen har gjort en bedömning och det då inte finns något alternativ.

17. ReK betonar att EU-finansiering måste villkoras med full respekt för rättsstatsprincipen, demokrati och mänskliga rättigheter, både för medlemsstater och mottagare från tredjeländer.

18. Kommittén efterlyser klarhet om hur kommissionen kommer att hantera överteckning och prioritera projekt som stärker EU:s försvarsberedskap. Hänsyn bör tas till komponenter med ursprung i EU, uppdragstagarens verksamhetsort, små och medelstora företags deltagande och stöd till regionala försvarskluster. Tanken är att säkerställa att de lokala ekonomierna inte destabiliseras och att befintliga industritillgångar bevaras.

Hänsyn till ökade försvarsutgifter inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten

19. ReK konstaterar att många medlemsstater står inför finanspolitiska begränsningar och inte kan ta på sig mer skulder utan att äventyra hållbarheten. Detta kräver en differentierad tillämpning av undantagsklausulen, och ändamålsenligheten är tvivelaktig eftersom endast 16 länder hittills har aktiverat den.

20. Vi är bekymrade över att den aktuella tidsramen på fyra år är för kort för att hjälpa medlemsstaterna att strukturellt integrera försvarsutgifterna i sina budgetar och undvika det så kallade budgetstupet.

21. Kommittén begär en dubbel tidsram (fram till 2032) för att hjälpa medlemsstaterna att integrera försvaret i sin vanliga budget och för att ge EU:s försvarsindustri den förutsägbarhet som krävs. Dessa extra fyra år bör användas av medlemsstaterna för att gradvis integrera försvarsutgifterna i sin nationella budget.

22. Vi noterar att både Safe och aktiveringen av undantagsklausulen bygger på incitament om att öka statsskulden för att finansiera vår säkerhet, vilket skulle kunna öka de regionala skillnaderna och ytterligare fragmentera den europeiska försvarsmarknaden. I detta avseende måste EU utveckla ett finansiellt instrument på EU-nivå som ska främja investeringar och kapacitet inom säkerhet och försvar på kort sikt genom en gemensam europeisk skuld.

23. EU måste också reflektera över sitt försvar och sin säkerhet på längre sikt, i ett tidsperspektiv som blickar fram till 2050. Det är inte heller hållbart att förlita sig på skulder för att strukturellt finansiera vår säkerhet. Vi föreslår därför att ett nytt system där faktiska egna medel inrättas för att garantera EU:s förmåga att effektivt hantera säkerhetsutmaningar i framtiden.

Bryssel den 15 oktober 2025.

Kata TÜTTŐ

Europeiska regionkommitténs ordförande